

Przepisz do zeszytu notatkę:

Temat: Pogryzienia. Ukąszenia. Użądlenia. Wstrząs anafilaktyczny.

Pierwsza pomoc w przypadku pogryzień

Pogryzienia są stanami bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia z powodu znajdujących się w ślinie zwierząt licznych bakterii, które w momencie ugryzienia mogą przeniknąć do rany. Szczególnie groźne jest zakażenie wścieklizną.

Objawy pogryzienia:

- ból w miejscu ugryzienia,
- krwawienie z rany.

Objawy zakażenia wścieklizną:

- gorączka,
- bóle głowy i mięśni,
- wymioty,
- ślinotok,
- złe samopoczucie,
- bolesne skurcze mięśni gardła, które uniemożliwiają picie.

Pierwsza pomoc:

- a. ranę można przemyć roztworem wody z mydłem (roztwór zasadowy), w którym ginie wirus wścieklizny,
- b. zabezpieczyć ranę jałowym opatrunkiem,
- c. nie dotykać rany palcami ani żadnymi środkami niejałowymi,
- d. kontrolować czynności życiowe,
- e. w przypadku przemoknięcia opatrunku nałożyć kolejną warstwę materiału chłodzącego

Pierwsza pomoc w przypadku ukąszeń

Najczęstszym przypadkiem ukąszenia jest ukąszenie przez węże, w Polsce przez jadowitą żmiję zygzakowatą. Pamiętać należy, że żmija nie atakuje sama z siebie, żeby zaatakować, musi poczuć się zagrożona.

Objawy ukąszenia:

- obrzęk,
- zaczerwienie,
- pocenie się,
- uczucie lęku,
- wymioty,
- biegunka,
- drgawki.

Pierwsza pomoc:

Najważniejsze jest ograniczenie przedostania się jadu do układu krążenia.

- h. unieruchomić kończynę – wskazane jest ułożenie osoby poszkodowanej w pozycji leżącej, która to stabilizuje krążenie,

- i. założyć opaskę uciskową powyżej rany, co pozwoli na częściowe zablokowanie dopływu krwi do serca, a pobudzi dopływ krwi do rany,
- j. wezwać pomoc,
- k. okazać wsparcie psychiczne.

Pierwsza pomoc przy użądleniach

Pojedyncze użądlenia przez owady (osy, pszczoły, meszki) nie powinny być szczególnie niebezpieczne dla ludzi. Niemniej jednak wrażliwość poszczególnych osób na jad owadów jest zróżnicowana. W związku z tym najgroźniejsze użądlenia będą występować w takich miejscach jak: szyja, język, podniebienie oraz policzki. Powodować one mogą niedrożność dróg oddechowych z powodu narastającego obrzęku.

Warto zaznaczyć, że pszczoła może użądlić tylko raz, gdyż jej żądło posiada zaczepy, haczyki, które zatrzymują je w skórze. Natomiast osa, szerszeń czy trzmieć mogą żądlić wielokrotnie.

Objawy użądlenia:

- o zaczerwienie i obrzęk miejsca użądlenia,
- o bolesność,
- o u osób uczulonych mogą wystąpić objawy ogólne takie jak:
  - dreszcze,
  - podwyższona temperatura ciała,
  - bóle i zawroty głowy,
  - przyśpieszenie tętna,
  - nudności oraz wymioty,
  - duszności i zaburzenia oddechu.

Pierwsza pomoc:

Jeżeli osoba nie jest uczulona należy:

- o. usunąć żądło,
- p. miejsce użądlenia dokładnie umyć wodą z mydłem,
- q. przyłożyć zimny okład w miejscu ukąszenia (pozwoli to zmniejszyć obrzęk), a w przypadku ukąszenia w obrębie jamy ustnej i szyi podać kostkę lodu do ssania i skontaktować się z lekarzem,

Pierwsza pomoc w przypadku pogryzień

Pogryzienia są stanami bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia z powodu znajdujących się w ślinie zwierząt licznych bakterii, które w momencie ugryzienia mogą przeniknąć do rany. Szczególnie groźne jest zakażenie wścieklizną.

Objawy pogryzienia:

- ból w miejscu ugryzienia,
- krwawienie z rany.

Objawy zakażenia wścieklizną:

- gorączka,
- bóle głowy i mięśni,
- wymioty,
- ślinotok,
- złe samopoczucie,
- bolesne skurcze mięśni gardła, które uniemożliwiają picie.

Pierwsza pomoc:

- a. ranę można przemyć roztworem wody z mydłem (roztwór zasadowy), w którym ginie wirus wścieklizny,
- b. zabezpieczyć ranę jałowym opatrunkiem,
- c. nie dotykać rany palcami ani żadnymi środkami niejałowymi,
- d. kontrolować czynności życiowe,
- e. w przypadku przemoknięcia opatrunku nałożyć kolejną warstwę materiału chłodzącego

Pierwsza pomoc w przypadku ukąszeń

Najczęstszym przypadkiem ukąszenia jest ukąszenie przez węże, w Polsce przez jadowitą żmiję zygzakowatą. Pamiętać należy, że żmija nie atakuje sama z siebie, żeby zaatakować, musi poczuć się zagrożona.

Objawy ukąszenia:

- o obrzęk,
- o zaczerwienie,
- o pocenie się,
- o uczucie lęku,
- o wymioty,
- o biegunka,
- o drgawki.

Pierwsza pomoc:

Najważniejsze jest ograniczenie przedostania się jadu do układu krążenia.

- h. unieruchomić kończynę – wskazane jest ułożenie osoby poszkodowanej w pozycji leżącej, która to stabilizuje krążenie,
- i. założyć opaskę uciskową powyżej rany, co pozwoli na częściowe zablokowanie dopływu krwi do serca, a pobudzi dopływ krwi do rany,
- j. wezwać pomoc,
- k. okazać wsparcie psychiczne.

Pierwsza pomoc przy użądleniach

Pojedyncze użądlenia przez owady (osy, pszczoły, meszki) nie powinny być szczególnie niebezpieczne dla ludzi. Niemniej jednak wrażliwość poszczególnych osób na jad owadów jest zróżnicowana. W związku z tym najgroźniejsze użądlenia będą występować w takich miejscach jak: szyja, język, podniebienie oraz policzki. Powodować one mogą niedrożność dróg oddechowych z powodu narastającego obrzęku.

Warto zaznaczyć, że pszczoła może użądlić tylko raz, gdyż jej żądło posiada zaczepy, haczyki, które zatrzymują je w skórze. Natomiast osa, szerszeń czy trzmiel mogą żądlić wielokrotnie.

Objawy użądlenia:

- o zaczerwienie i obrzęk miejsca użądlenia,
- o bolesność,
- o u osób uczulonych mogą wystąpić objawy ogólne takie jak:
  - dreszcze,
  - podwyższona temperatura ciała,
  - bóle i zawroty głowy,
  - przyśpieszenie tętna,
  - nudności oraz wymioty,

- duszności i zaburzenia oddechu.

Pierwsza pomoc:

Jeżeli osoba nie jest uczulona należy:

- o. usunąć żądło,
- p. miejsce użądlenia dokładnie umyć wodą z mydłem,
- q. przyłożyć zimny okład w miejscu ukąszenia (pozwoli to zmniejszyć obrzęk), a w przypadku ukąszenia w obrębie jamy ustnej i szyi podać kostkę lodu do ssania i skontaktować się z lekarzem,

Pierwsza pomoc przy wstrząsie anafilaktycznym

Wstrząs anafilaktyczny (inaczej uczuleniowy) jest ostrą, zagrażającą życiu reakcją alergiczną całego organizmu. Występuje on niemal natychmiast przy kontakcie z substancjami wyzwalającymi, czyli alergenami takimi jak np. jad przy ukąszeniu owadów.

Objawy wstrząsu anafilaktycznego:

- zaczerwienienie skóry, świąd, obrzęki na całym ciele czasami również pokrzywka,
- duszność spowodowana obrzękiem krtani oraz skurczem oskrzeli,
- spadek ciśnienia krwi związany z zapaścią sercowo-naczyniową oraz zwiększoną przepuszczalnością naczyń włosowatych,
- nudności oraz wymioty.

Pierwsza pomoc:

- a. należy podać adrenalinę w strzykawkach (do samodzielnego podawania) lub leki przeciwhistaminowe, a jeżeli tego nie posiadamy to osoba poszkodowana powinna otrzymać wapno musujące do wypicia,
- b. ułożyć poszkodowanego w pozycji przeciwwstrząsowej, siedzącej,
- c. wezwać pomoc,
- d. stale kontrolować funkcje życiowe aż do przybycia służb medycznych.

Klasy

1d,

1e:

Temat:

Zasłabnięcie

i

omdlenie.

Przepisz do zeszytu notatkę:

Zasłabnięcie

Zasłabnięcie to zaburzenie czynności funkcji życiowych – tzw. stan przedomdleniowy charakteryzujący się uczuciem tracenia przytomności i kontaktu ze środowiskiem wraz z postępującym zaburzeniem świadomości bez ich rzeczywistej utraty

Przyczyny zasłabnięć:

- nagłe spadki ciśnienia tętniczego krwi na skutek zaburzeń rytmu pracy serca;
- wysoką temperaturę otoczenia, odwodnienie organizmu, spadek stężenia cukru we krwi;
- skrajne stany emocjonalne, choroby psychiczne;
- zatrucia alkoholowe, narkotykowe, polekowe czy dwutlenkiem węgla; odurzenia zapachowe.

Zasłabnięcie w ciąży jest często obserwowanym zjawiskiem powstającym na tle tymczasowego przeciążenia układu sercowo-naczyniowego i hormonalnego.

Nagłe zasłabnięcie to często spotykane zjawisko wśród dzieci i młodzieży.

Zasłabnięcie u dziecka w wieku szkolnym często spowodowane jest zaburzeniami żywienia, np. anemią, cukrzycą, a także zrywnym wstawaniem z łóżka, gdzie niskie ciśnienie utworzone w przebiegu pozycji leżącej nie pokrywa natychmiastowego zapotrzebowania organizmu na tlen po wstaniu.

Z kolei zasłabnięcie u nastolatków często wywołane jest długotrwałą pozycją stojącą, np. w trakcie apeli szkolnych, gdzie krew zalegająca w żyłach kończyn dolnych

prowołuje spadek ciśnienia, zwłaszcza u wysokich i szczupłych osób, u których dodatkowo obserwuje się silne zmiany hormonalne wynikające z okresu dojrzewania oraz niedożywienia (u odchudzających się dziewcząt).

Pierwsza pomoc przy zasłabnięciach polega na:

- a. udzieleniu pomocy w ułożeniu pacjenta na wznak, czyli pozycji leżącej na plecach z uniesionymi nad poziom tułowia nogami, czyli przybranie tzw. pozycji przeciwwstrząsowej;
- b. w przypadku kiedy nie ma możliwości położenia się pomocy poszkodowanemu przyjęciu wygodnej siedzącej pozycji z pochyloną głową i oparciem łokci lub rąk o uda lub kolana; niskie i stabilne pozycje ułożeniowe sprzyjają wyrównaniu ciśnienia tętniczego;
- c. zapewnieniu przestrzeni i dostępu do świeżego powietrza, np. otwarcie okna, rozgonienie tłumy gapiów na chodniku;

Omdlenie

Omdlenie stanowi bodaj najczęstszą, a zarazem najmniej groźną formę przemijających i nawracających zaburzeń świadomości. Istota omdlenia polega na chwilowym niedokrwieniu mózgu, wskutek czynnościowych zaburzeń regulacji krążenia ogólnego, w wyniku emocji oraz innych obciążających czynników, jak długotrwałe stanie, upał, ból.

Omdlenie może wystąpić u zupełnie zdrowego człowieka.

Objawy:

- utrata przytomności.

Pierwsza pomoc:

- umożliwić dostęp świeżego powietrza,
- położyć na plecach i unieść nogi na wysokość 30—40 cm.

Kontakt: merwart_a@poczta.onet.pl